

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย

THE RELATIONSHIP BETWEEN ADMINISTRATORS MANAGEMENT BASED ONGOOD OVERNANCE AND SCHOOL EFFECTIVENESSUNDER NONG KHAI SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE

อภิชาติ คำสวัสดิ์^{1*} และ มีศักดิ์ แสงศิลา²

APICHAT KHAMSAWAT^{1*} and MESAK SAENGSILO²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา 3) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดของสถานศึกษา 4) เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลของสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และขนาดของสถานศึกษา 5) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 291 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน และครูผู้สอน จำนวน 261 คน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t - test (Independent Sample) F - test (One way ANOVA) และ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับมากที่สุดคือ หลักการกระจายอำนาจ หลักความเสมอภาค หลักความโปร่งใส หลักการตอบสนอง หลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักการรับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลางคือ หลักประสิทธิผลหลักประสิทธิภาพ
2. ประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยด้านที่มีระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาสูงสุด คือ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนพัฒนาสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา และด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก และด้านที่ได้ระดับต่ำที่สุดคือ ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
3. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล, Master Participant, Program in Educational Administration, Faculty of Education, Santapol College

² อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล, Lecturer, Faculty of Education, Santapol College

* Corresponding Author, Email: Apichat020730@gmail.com

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

5. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของสถานศึกษา หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ในทางบวกกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในระดับปานกลาง

คำศัพท์สำคัญ : การศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ; ผู้บริหารสถานศึกษา ; ประสิทธิภาพของสถานศึกษา

ABSTRACT

This research aimed to 1) Investigate the good governance administration of administrators, 2) Study the effectiveness of schools, 3) Compare the good governance administration of administrators classifying by work positions and school sizes, 4) Compare the effectiveness of schools classifying by work positions and school sizes, 5) Examine the relationship between the good governance administration of administrators and the effectiveness of schools. The research samples were 30 administrators, 261 teachers, totally 291 samples which were derived from Stratified random sampling. The instrument used for collecting the data was a questionnaire with a five rating-scale, the reliability of a whole questionnaire is 0.98. The statistics used for analyzing the data were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test (One-way ANOVA), Pearson's product-moment coefficient and Stepwise multiple regression analysis.

The results of the research were as follows :

1. The good governance administration, as a whole, was at a high level in overall and in each aspect at the highest level is morality at a high-level Decentralization principal equality principal transparency principal Response Principles, Rules of Law, Principles of Participation responsibility principle moderate Effectiveness efficiency principle

2. The effectiveness of the school at a high level both in overall and in each aspect the aspect with the highest level of effectiveness of educational institutions was the ability to modify and develop educational institutions, followed by the ability to solve problems within the educational institutions. and the ability to develop students to have a positive attitude and the lowest level is in terms of the ability to produce students to have higher academic achievement

3. Comparing the good governance administration of administrators classifying by work positions, revealed that it was different, the level of significance is .01 in overall and individual

4. Comparing the effectiveness of schools classifying by work positions indicated that it was different, the level of significance is .01 in overall and individual

5. The relationship between the good governance administration of administrators and the effectiveness of schools demonstrated that there was a positive relationship in moderate, the level of significance is .01.

Keywords: Good Governance Administration ; Administrator ; Effectiveness of Schools

บทนำ

การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกในปัจจุบันจำเป็นต้องมีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ด้วยการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ให้มีศักยภาพ ซึ่งการศึกษาเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยตรง เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ทศนคติ ตลอดจนเสริมสร้างความสามารถในการปรับตัวในทุกๆด้านให้กับบุคคล การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคี และร่วมมือผืนภักดิ์มุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (แผนการศึกษาแห่งชาติ 2560-2579 : 3) หลักธรรมาภิบาลเป็นเครื่องมือในการ พัฒนาขีดความสามารถ โดยมีการส่งเสริมบทบาทให้เกิดการทำงานที่ปราศจากการทุจริตคอร์รัปชัน หรือการไม่นำผลประโยชน์ของสาธารณะมาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัวมีการใช้หลัก นิติธรรมในการดำเนินงานหรือสร้างกรอบในการดำเนินงานเพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับหลักนิติธรรม ลดกฎ ระเบียบที่มาก จนเกินไป ที่เป็นต้นเหตุของการทำงานที่ล่าช้ามีการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายการดำเนินงานให้ชัดเจนเพื่อให้การจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างคุ้มค่าถูกเหมาะสม มีกระบวนการตัดสินใจที่โปร่งใส มีกฎ กติกาในการบริหารงานการนำหลักธรรมาภิบาลหรือการบริหารจัดการที่ดี หรือการบริหารภาครัฐแนวใหม่มาประยุกต์ใช้ในการบริหารการจัดการและปฏิบัติการในองค์กรนั้นมีจุดประสงค์ สำคัญคือการสร้างความพึงพอใจอย่างสูงสุดให้กับประชาชนโดยปัจจัยสำคัญประการแรกที่หน่วยงานภาครัฐต้องคำนึงถึงในการบริหารการจัดการเพื่อสร้าง ผลประโยชน์สูงสุดให้กับประชาชนได้แก่การกำหนดนโยบายต่างๆที่สอดคล้องกับ ความต้องการของประชาชนทั้งนี้้องค์การที่สำคัญที่จะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ผลดังกล่าวคือการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการให้ ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะตลอดจนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นที่อยู่อาศัยเพื่อให้ความรู้สึกความเป็นเจ้าของร่วมกันและมีจิตสำนึกสาธารณะที่จะสร้างสรรค์งานพัฒนาต่างๆตามลักษณะของปัญหาและความต้องการโดยในปัจจุบันนี้ประชาชนให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมกับภาครัฐมากขึ้นซึ่งนับเป็นโอกาสที่ดีที่จะให้ตัวแทนประชาชนเหล่านี้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารองค์กรของรัฐมากยิ่งขึ้น (ปิยากร หวังมหาพร, 2560) นอกจากนี้ การประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลในการ

ดำเนินงานก่อให้เกิดความยุติธรรมในองค์กร ดังที่สุชมพงษ์ ชาญนุวงศ์,อาษฐ์ ภูริชัย น้อมเนียน และบุญวดี มนตรีกุล ณ อยุธยา (2559 : 49) การศึกษาถึงประสิทธิผลของสถานศึกษา จึงเป็นข้อมูลความสำเร็จของสถานศึกษา โดยมีตัวบ่งชี้ที่สำคัญ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและยังมีตัวบ่งชี้อื่นๆ เช่น บรรยาการของสถานศึกษา การบริหาร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ประสิทธิภาพของสถานศึกษาคือความสำเร็จของสถานศึกษาที่สามารถทำหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ทั้งนี้เกิดจากประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถใช้ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารงาน เพื่อให้โน้มน้าวให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานให้เกิดผลตามที่ตั้งเป้าหมายเอาไว้ได้ ดังนั้นแล้วปัจจัยในการบริหารจึงมีผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา (ชนิกา บรรจงปรุ, 2562 : 3)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดนันทนเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารวางแผน และพัฒนาผู้บริหารเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพได้มาตรฐาน เพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัด นำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดให้สามารถจัดการ ศึกษาได้มาตรฐานและมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา
3. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดของสถานศึกษา
4. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลของสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดของสถานศึกษา
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. ความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกัน
2. ความคิดเห็นของบุคลากรต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกัน
3. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ปีการศึกษา 2564 รวมทั้งหมด จำนวน

1,207 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 124 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,083 คน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย. (2563 : 31)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ปีการศึกษา 2564 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง (Krejcie and Morgan. 1970 : 607 - 610) และเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน และครูผู้สอน จำนวน 261 คน รวมทั้งสิ้น 291 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สอบถามเกี่ยวกับ ตำแหน่งหน้าที่ และขนาดของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามวิธีของ ลิเคิร์ท

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท

การสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย

2. นำผลการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดของงานวิจัยและการสร้างแบบสอบถามหลังจากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการร่างแบบสอบถามนำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

3. นำร่างแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค (Index of item - objective Congruence : IOC) ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.8-1.00

4. ปรับปรุงแก้ไขร่างแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ หลังจากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในเขตพื้นที่การมัธยมศึกษาหนองคาย จำนวน 30 คนและนำแบบสอบถามนั้นมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกแล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.98

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้วไปเก็บข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดโดยส่งแบบสอบถามทั้งหมด 291 ฉบับ เก็บกลับมาได้ 291 ฉบับ จากนั้นนำผลมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค และสมมติฐานของงานวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากวิทยาลัยสันตพล ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่งให้แก่สถานศึกษาที่มีกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยกำหนดวันในการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ดำเนินการในระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ – พฤศจิกายน 2564

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นในการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ตามความคิดเห็นของบุคลากรจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยใช้สถิติทดสอบค่าที่ t - test (Independent Sample) และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยใช้สถิติทดสอบค่าเอฟ F - test (One way ANOVA)

5. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคายตามความคิดเห็นของบุคลากรจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่โดยใช้สถิติทดสอบค่าที่ t - test (Independent Sample) และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยใช้สถิติทดสอบค่าเอฟ F - test (One way ANOVA)

6. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย โดยหาค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation)

สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 1 การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล

หลักธรรมาภิบาล	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. หลักประสิทธิภาพ	3.06	0.48	ปานกลาง 10
2. หลักประสิทธิผล	3.42	0.77	ปานกลาง 9
3. หลักการตอบสนอง	4.22	0.66	มาก 5
4. หลักการรับผิดชอบ	3.88	0.34	มาก 8
5. หลักความโปร่งใส	4.28	0.14	มาก 4
6. หลักนิติธรรม	4.21	0.23	มาก 6
7. หลักความเสมอภาค	4.33	0.19	มาก 3
8. หลักการกระจายอำนาจ	4.38	0.22	มาก 2
9. หลักการมีส่วนร่วม	4.19	0.20	มาก 7
10. หลักคุณธรรม	4.52	0.16	มากที่สุด 1
รวม	4.05	0.14	มาก

จากตารางที่ 1 การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคายอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) ในภาพรวมส่วนรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับมาก หลักการกระจายอำนาจ หลักความเสมอภาค หลักความโปร่งใส หลักการตอบสนอง (หลักนิติธรรมหลักการมีส่วนร่วมหลักการรับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลาง หลักประสิทธิผลหลักประสิทธิภาพ โดยด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ หลักคุณธรรม รองลงมา คือ หลักการกระจายอำนาจ และด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ หลักประสิทธิภาพ

ตารางที่ 2 ประสิทธิภาพของสถานศึกษา

ประสิทธิภาพของสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น	3.85	0.29	มาก 4
2. ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก	4.31	0.13	มาก 3
3. ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนพัฒนาสถานศึกษา	4.50	0.20	มาก 1
4. ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา	4.33	0.26	มาก 2
รวม	4.25	0.15	มาก

จากตารางที่ 2 ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย อยู่ในระดับ

มาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยด้านที่มีระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาสูงสุด คือ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนพัฒนาสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา และด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก และด้านที่ได้ระดับต่ำที่สุดคือ ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		t	P-value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
X1	4.64	0.46	3.11	0.46	-5.19**	0.00
X2	3.08	0.36	3.46	0.80	-4.46**	0.00
X3	4.44	1.36	4.19	0.52	5.99**	0.00
X4	4.12	0.37	3.86	0.33	4.32**	0.00
X5	4.42	0.00	4.26	0.14	18.31**	0.00
X6	4.59	0.17	4.17	0.20	10.78	0.00
X7	4.68	0.12	4.29	0.15	13.23	0.00
X8	4.78	0.07	4.33	0.19	25.26**	0.00
X9	4.56	0.10	4.15	0.16	19.21**	0.00
x10	4.61	0.12	4.51	0.16	3.95	0.01
รวม	4.19	0.14	4.03	0.13	6.30	0.00

** $p \leq .01$

จากตารางที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

X	SS	df	MS	F	p-Value
X1	3.365	2	1.682	7.328**	0.001
	66.123	288	.230		
	69.488	290			
X2	25.659	2	12.830	24.772**	0.000
	149.156	288	0.518		
	174.815	290			
X3	3.460	2	17.730	4.005*	0.019
	124.406	288	0.432		
	127.866	290			

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา (ต่อ)

X	SS	df	MS	F	p-Value
X4	1.555	2	0.777	6.645**	0.002
	33.691	288	0.117		
	35.246	290			
X5	1.215	2	0.608	37.704**	0.000
	4.642	288	0.016		
	5.857	290			
X6	1.011	2	0.506	9.645**	0.000
	15.100	288	0.052		
	16.112	290			
X7	0.057	2	0.028	5.747**	0.000
	10.992	288	0.038		
	11.049	290			
X8	1.151	2	0.576	12.015**	0.0000
	13.799	288	0.048		
	14.950	290			
X9	0.361	2	0.181	4.347**	0.014
	11.967	288	0.42		
	12.328	290			
X 10	1.154	2	0.577	26.322**	0.000
	6.316	288	0.022		
	7.470	290			
รวมเฉลี่ย	0.588	2	0.294	16.451**	0.000
	5.144	288	0.018		
	5.732	290			

** $p \leq .01$

จากตารางที่ 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลของสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

Y	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		t	P-value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
Y1	4.10	0.14	3.82	0.29	8.78**	0.00
Y2	4.46	0.12	4.29	0.12	6.65**	0.00
Y3	4.75	0.20	4.47	0.18	7.60**	0.00
Y4	4.68	0.16	4.29	0.24	11.38*	0.00
รวม	4.50	0.10	4.22	0.12	13.98**	0.00

** $p \leq .01$

จากตารางที่ 5 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาหนองคาย จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลของสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

Y	SS	df	MS	F	p-Value
Y1	7.579	2	3.789	60.148**	0.000
	18.144	288	0.063		
	25.723	290			
Y2	0.325	2	0.018	9.192**	0.000
	5.096	288			
	5.421	290			
Y3	0.508	2	0.254	6.073**	0.003
	12.037	288	0.042		
	12.544	290			
Y4	0.881	2	0.440	6.516**	0.002
	19.395	288	0.068		
	20.276	290			
รวมเฉลี่ย	1.052	2	0.526	27.684**	0.000
	5.452	288	0.019		
	6.504	290			

** $p \leq .01$

จากตารางที่ 6 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

ตารางที่ 7 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน

ตัวแปร	Y1	Y2	Y3	Y4	Y
X1	-0.038	-0.094	-0.223**	-0.006	-0.121*
X2	-0.100	-0.129*	0.029	0.070	-0.060
X3	0.206**	0.046	0.135*	-0.079	0.125*
X4	0.175**	0.222**	0.214**	0.180**	0.291**
X5	0.268**	0.019	0.039	0.038	0.169**
X6	0.388**	0.467**	0.481**	0.319**	0.609**
X7	0.179**	0.210**	0.300**	0.299**	0.374**
X8	0.315**	0.378**	0.366**	0.276**	0.494**
X9	0.419**	0.204**	0.183**	0.277**	0.442**
x10	0.089**	0.080	0.012	0.157**	0.136*
X	0.311**	0.183**	0.237**	0.245**	0.387**

จากตารางที่ 7 หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.387$) โดยการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักนิติธรรม

(x_6) มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสูงสุด ($r_{xy} = 0.609$) รองลงมาคือหลักการกระจายอำนาจ (x_8) ($r_{xy} = 0.494$) ส่วนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุดคือหลักประสิทธิภาพ (x_1) ($r_{xy} = -0.121$) เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลของสถานศึกษาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้านมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในระดับสูงถึงระดับปานกลาง โดยด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุดคือ ด้านหลักนิติธรรม (x_6) กับด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก (y_3) ($r_{x_6y_3} = 0.481$) รองลงมาคือ ด้านหลักนิติธรรม (x_3) กับด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนพัฒนาสถานศึกษา (y_2) ($r_{x_6y_3} = 0.467$) ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ หลักประสิทธิภาพ (x_1) กับด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก (y_3) ($r_{x_6y_3} = -0.223$)

อภิปรายผล

1. จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย อยู่ในระดับมาก ในภาพรวมและแยกเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านหลักคุณธรรมอยู่ในระดับมาก หลักการกระจายอำนาจหลักความเสมอภาค หลักความโปร่งใส หลักการตอบสนองหลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักการรับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลาง หลักประสิทธิผล หลักประสิทธิภาพ โดยด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ หลักคุณธรรม รองลงมา คือ หลักการกระจายอำนาจและด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ หลักประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักคุณธรรม มีค่าระดับการปฏิบัติมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมที่ไม่ใช่ เพียงแต่ถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้นแต่ยังเป็นพฤติกรรมที่ต้องภายในกรอบของคุณธรรมและ จริยธรรม ปฏิบัติราชการด้วยความมีจิตสำนึก รับผิดชอบต่อในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีศีลธรรม คุณธรรม

และตรงตามความคาดหวังของสังคม รวมทั้งยึดมั่นในค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ทำให้เกิดศรัทธาซึ่งเป็นแรงจูงใจให้เกิดความสามัคคีในการปฏิบัติงานทำให้ผู้ร่วมงานทุกคนเกิดความเชื่อถือและเชื่อมั่นในตัวผู้นำด้านซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวีณา พุ่มพวง ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการสถานศึกษาแบบธรรมาภิบาล กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าการบริหารจัดการสถานศึกษาแบบธรรมาภิบาล โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักสำนักรับผิดชอบ และด้านหลักความโปร่งใส ทั้งนี้เนื่องมาจากสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 ได้ยึด มั่นและดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ที่มุ่งเน้นให้เกิดการบริหารจัดการในโรงเรียน ให้เป็นแบบธรรมาภิบาล มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ตามนโยบายเกณฑ์มาตรฐาน ที่หน่วยงาน ส่วนกลางเป็นผู้กำหนดสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาทิตยา สุขศรี (2559) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยหลักการบริหารใช้หลักธรรมาภิบาลตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พุทธศักราช 2546 ประกอบด้วย 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม และหลักความคุ้มค่า ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านแล้วเรียงอันดับจากมากไปน้อย คือ หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่า และหลักความโปร่งใส 2) ประสิทธิภาพในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านแล้วเรียงอันดับจากมากไปน้อย คือ งานบริหารงบประมาณงานบริหารวิชาการงานบริหารทั่วไปและงานบริหารบุคคล 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัย ศิราวุธ นันทะวงศ์

(2560 :96) ได้ทำการศึกษาเรื่องบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบึงกาฬ พบว่า สภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบึงกาฬ อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน

2. จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ประสิทธิภาพของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยด้านที่มีระดับประสิทธิภาพของสถานศึกษาสูงสุด คือ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนพัฒนาสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา และด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก และด้านที่ได้ระดับต่ำที่สุดคือ ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ มุทิทา เครือวัลย์ ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูกับประสิทธิภาพ โรงเรียนประถมศึกษา เครือข่ายแกลงบุรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพโรงเรียนประถมศึกษา เครือข่ายแกลงบุรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากคะแนนเฉลี่ย มากไปหาคะแนนเฉลี่ยน้อย ดังนี้ คือ ด้านความสามารถ ในการพัฒนานักเรียนที่มีทัศนคติทางบวก ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนสูง และด้านความสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียน โดยสอดคล้องกับแนวคิดของ รัตนา เหลืองงาม (2562 : 8) ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการทรัพยากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา จนเกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทำให้บุคลากรเกิดความพึงพอใจในการทำงานร่วมกัน มีการใช้หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเป็นแนวทางในการดำเนินงาน มีองค์ประกอบ 6 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการพัฒนาสถานศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความพึงพอใจในการทำงานของครู การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา การมีส่วนร่วม และการประกันคุณภาพการศึกษา

3. จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า เปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ส่วนด้านที่ไม่แตกต่างกันคือ ด้านหลัก

เสมอภาค ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการบริหารถูกต้องตามกฎหมายภายใต้กรอบของคุณธรรมและจริยธรรม ปฏิบัติราชการด้วยความมีจิตสำนึก รับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีศีลธรรม คุณธรรม และตรงตามความคาดหวังของสังคม รวมทั้งยึดมั่นในค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ทำให้เกิดศรัทธาซึ่งเป็นแรงจูงใจให้เกิดความสามัคคีในการปฏิบัติงาน ทำให้ผู้ร่วมงานทุกคนเกิดความเชื่อถือและเชื่อมั่นในตัวผู้นำ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรัตน์ รัตนมณี ได้ ศึกษาเรื่องการศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานผลการวิจัยพบว่า หลัก คุณธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครู เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นทั้ง สองกลุ่ม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า เปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่อยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันได้รับภาระงานที่แตกต่างกันไป เช่น สถานศึกษาขนาดใหญ่จะมีทรัพยากรที่เพียงพอ เช่น ครูผู้สอน งบประมาณ เป็นต้น ส่วนสถานศึกษาขนาดเล็กมีทรัพยากรจำกัดและขาดแคลนจึงทำให้สถานศึกษาขนาดเล็กมีความคิดเห็นต่ำกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่และมีปัจจัยภายในและภายนอกที่แตกต่างกัน โรงเรียนขนาดใหญ่ และได้รับโอกาสมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรทัย แสงทอง (2552 : 122) ได้ทำการวิจัยเรื่อง หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษาสถานศึกษาในเขตตลิ่งชัน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การเปรียบเทียบประสิทธิผลของสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในภาพรวมและรายด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความเอาใจใส่ต่อครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา และเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นนักพัฒนา สามารถครองตน ครองคนและครองงานได้เป็นอย่างดี ให้ความสำคัญกับคุณภาพของสถานศึกษา มีการติดตาม

ในเรื่องของคุณภาพการจัดการศึกษา ประสิทธิภาพในการบริหารงานของสถานศึกษา มีการจัดอันดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และคุณภาพของสถานศึกษาในด้านต่างๆ ทำให้โรงเรียนมีความตื่นตัวในเรื่องประสิทธิผลของสถานศึกษาสูงขึ้น ให้โอกาสครูและบุคลากรทุกคนได้ช่วยเหลือกันในทุกๆ ด้าน นักเรียนได้รับการดูแลเอาใจใส่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น และสอดคล้องแนวคิดของ ขวัญพิชชา มีแก้ว (2562 : 7) ได้กล่าวว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง การทำงานให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ของสถานศึกษา โดยมีการใช้ทรัพยากรทางการบริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพ การที่สถานศึกษาได้ดำเนินงานใด ๆ โดยการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ จนเกิด ผลสำเร็จตามเป้าหมายต่าง ๆ ที่ตั้งไว้ตามความคิดเห็นของครู มุ่งองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาในสถานศึกษา

6. จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การเปรียบเทียบประสิทธิผลของสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่อยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันได้รับการงานที่แตกต่างกันไป เช่น สถานศึกษาขนาดใหญ่จะมีทรัพยากรที่เพียงพอ เช่น ครูผู้สอนงบประมาณ เป็นต้นส่วนสถานศึกษาขนาดเล็กมีทรัพยากรจำกัดและขาดแคลนจึงทำให้สถานศึกษาขนาดเล็กมีความคิดเห็นต่ำกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่และมีปัจจัยภายในและภายนอกที่แตกต่างกัน โรงเรียนขนาดใหญ่ และได้รับโอกาสมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้ความสำคัญกับคุณภาพของสถานศึกษา มีการติดตามในเรื่องของคุณภาพการจัดการศึกษา ประสิทธิภาพในการบริหารงานของโรงเรียน มีการจัดอันดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และคุณภาพของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ทำให้โรงเรียนมีความตื่นตัวในเรื่องประสิทธิผลของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของราชัญสมทบ ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการใช้หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัด กาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรีจังหวัด

กาญจนบุรีพบว่า ภาพรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์ในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

7. จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย โดยหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ในทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในระดับปานกลาง โดยการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักนิติธรรม มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสูงสุด รองลงมาคือ หลักการกระจายอำนาจ ส่วนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุดคือ หลักประสิทธิภาพ

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลของสถานศึกษาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้านความสัมพันธ์ในทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในระดับสูงถึงระดับปานกลางซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า โดยด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุดคือ ด้านหลักนิติธรรมกับด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก รองลงมาคือ ด้านหลักนิติธรรมกับด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนพัฒนาสถานศึกษา ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ หลักประสิทธิภาพกับด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริลักษณ์ แซ่ไคว่ (2558) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษากลุ่มศรีราชา 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 โดยการใช้ อำนาจใช้ทฤษฎีของเฟรนช์และราเวน (French and Raven) 7 ประการประกอบด้วย อำนาจการให้รางวัล อำนาจการบังคับ อำนาจตามกฎหมาย อำนาจการอ้างอิงอำนาจจากความเชี่ยวชาญ อำนาจจากข่าวสารข้อมูล และอำนาจการพึงพา ส่วนประสิทธิผลของสถานศึกษาใช้แนวคิดของมอท์ (Mott) 4 ประการ ประกอบด้วย ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวกของนักเรียนความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนา และความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาสถานศึกษา ผลการศึกษาพบว่า 1) การใช้อำนาจของผู้บริหาร กลุ่มศรีราชา 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ อำนาจข่าวสารข้อมูล อำนาจพึ่งพาและอำนาจจากความสำเร็จตามลำดับ 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษา กลุ่มศรีราชา 5 สังกัดสำนัก งานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา และด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษากลุ่มศรีราชา 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลางถึงระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การบริหารสถานศึกษาตาม ธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคายอยู่ในระดับมาก ในภาพรวมส่วนรายด้านพบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการดำเนินการตัดสินใจและปฏิบัติตามขั้นตอนต่างๆ ควรคำนึงถึงทรัพยากร

บุคคล เวลาที่เหมาะสมและใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดเกิดผลผลิตที่คุ้มค่าต่อการลงทุนและบังเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ทั้งนี้มีการลดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงานเพื่ออำนวยความสะดวกและลดภาระค่าใช้จ่ายตลอดจนยกเลิกภารกิจที่ล้าสมัยและไม่มีความจำเป็น ให้มากยิ่งขึ้น

2. จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ด้านที่ได้ระดับต่ำที่สุดคือ ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีแนวทางเพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียนและประสิทธิผลของสถานศึกษาที่สร้างความเชื่อมั่นได้สูง โดยวัดความนิยมจากชุมชน และผู้ปกครองนักเรียน อย่างเร่งด่วน

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

1. ควรศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยจำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน
2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานอื่นๆ
3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านงานวิชาการงานบุคคล เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] ขวัญพิชชา มีแก้ว. (2562). การบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- [2] ชนิกา บรรจงปรุ. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. การบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554.
- [3] ปวีณา พุ่มพวง. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการสถานศึกษาแบบธรรมาภิบาลกับประสิทธิผล ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

- [4] ปิยากร หวังมหาพร. (2560). ประชากรจากรายการคืนความสุขให้คนในชาติคืออะไร?, *วารสารการบริหารปกครอง*, 6(2), 1-29
- [5] ราชัญ สมทบ. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของการบริหารงานใน โรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี*. ภาคนิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- [6] รัตนา เหลืองงาม. (2562). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- [7] ศิราวุธ นันทะวงศ์. (2560). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบึงกาฬ*. รายงานสืบเนื่องการประชุมระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 3. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- [8] ศิริลักษณ์ แซ่ไคว้. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษากลุ่มศรีราชา 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- [9] สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย. (2563). *แผนปฏิบัติการประจำปี 2564 . หนองคาย : กลุ่มนโยบายและแผนเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)*. (ออนไลน์). แหล่งที่มา <http://www.sukhothai.go.th/mainredcross/7l.pdf>. 18 สิงหาคม 2564.
- [10] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560–2579*. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค.
- [11] สุขุมพงษ์ ชาญนวงศ์, อาชวีภุริขัญ น้อมเนียน, บุญดี มนตรีกุล ณ อยุธยา. (2559). ความยุติธรรมในมิติด้านวัฒนธรรมจริยธรรมทางศาสนา และธรรมาภิบาล. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 9(3), 1370-1381.
- [12] อรทัย แสงทอง. (2552). *หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครกรณีศึกษาสถานศึกษาในเขตคลองสาน*. วิทยานิพนธ์ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [13] อาทิตยา สุขศรี. (2559). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- [14] Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities, *Educational and Psychology Measurement*, 30(3) : 607-610.
- [15] Likert, R. (1993). *A Technique for the Measurement of Attitude*. Chicago: Rand McNally.
- [16] Mott, P.E. (1972). *The characteristic of effective organization*. New York: McMillan : 398.